

Naslov originala
Hugh Laurie
“The Gun Seller”

Copyright © 1996 by Hugh Laurie
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

Urednik
Borislav Pantić

ISBN 978-86-7702-154-2

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se re-produkovati, umnožavati, prešampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Hju Lori

TRGOVAC ORUŽJEM

Prevela
Sanja Bošnjak

**Čarobna
knjiga**

Mom ocu

Zahvalan sam piscu Stivenu Fraju za njegove primedbe; Kim Haris i Sari Vilijams za neodoljivo dobar ukus i inteligenciju; mom književnom zastupniku Antoniju Gofu za njegovu neograničenu podršku i ohrabrenje; mojoj pozorišnoj zastupnici Lorejn Hamilton, jer joj nije smetalo što imam i književnog zastupnika, i mojoj ženi Džo, za zasluge koje bi ispunile daleko dužu knjigu od ove.

PRVI DEO

Prvo poglavlje

*Video sam jutros čoveka
Koji nije želeo da umre...*

P. S. STJUART

Zamislite da nekom morate da slomite ruku.

Desnu ili levu, nije važno. Radi se o tome da morate da je slomite, jer ako to ne uradite... Pa, ni to nije važno. Recimo samo da će se dogoditi nešto loše.

E, sada, moje pitanje glasi: lomite li tu ruku brzo – škljoc, jao, oprost, daj da ti poduprem ruku nekom daščicom – ili razvlačite čitav posao na dobrih osam minuta, pojačavajući pritisak malo-pomalo, malo-pomalo, sve dok bol ne postane ružičast i zelen i vruć i hladan i sve u svemu urlajuće nepodnošljiv?

Dakle, baš tako. Naravno. Ispravno i *jedino* što treba da uradite jeste da završite s tim što je brže moguće. Slomite ruku, ponudite rakiju, budite uzoran građanin. Nema drugog odgovora.

Osim ako.

Osim osim osim.

Šta ako mrzite osobu na drugom kraju ruke? Mislim stvarno, *stvarno* je mrzite.

O tome sam morao sada da razmišljam.

Kažem sada, a mislim tada, mislim na trenutak koji opisujem; za trenutak-dva i zglavak bi mi dotakao zadnju stranu vrata i levo rame bi puklo na barem dva, a vrlo moguće i više, mlitavo spojena dela.

Znate, ruka o kojoj pričamo jeste moja. Nije to neka zamišljena filozofska ruka. Kost, koža, dlake, mali beli ožiljak na izbočini lakta, zarađen na ivici grejalice u Osnovnoj školi Gejtshil – sve pripada meni. I sada je trenutak kada moram da razmotrim mogućnost da me taj čovek koji stoji iza mene, steže mi zglavak i vuče ga uz kičmu gotovo kao da ga seksualno uzbuđujem – mrzi. Mislim, stvarno, *stvarno* mrzi.

Treba mu čitava večnost.

Prezime mu je bilo Rejner. Lično ime nepoznato. U svakom slučaju, meni nepoznato, a samim tim, po svoj prilici, i vama.

Pretpostavljam da mu je neko, negde, morao znati ime – krstio ga njime, dozivao ga na doručak, učio ga kako da ga sriče – a neko drugi ga je morao u baru pozivati na piće, ili ga je mrmljao tokom seksa, ili ga zapisao na formularu zdravstvenog osiguranja. Znam da se to sve moralo dogoditi. Samo mi je teško da zamislim, to je sve.

Rejner je, procenio sam, bio desetak godina stariji od mene. Što je bilo u redu. Nije tu bilo ničeg lošeg. Imam dobar, topao odnos bez lomljenja ruku sa mnogim ljudima koji su deset godina stariji od mene. Ljudi deset godina stariji od mene su, većinom, divni. Ali Rejner je takođe bio i sedam-osam centimetara viši, dvadeset šest kilograma teži, i barem osam kojim-god-jedinicama-merite-nasilje nasilniji. Bio je ružniji od parkirališta, s velikom, ćelavom glavudžom mestimično ulubljenom, mestimično ispupčenom, nalik na balon pun francuskih ključeva, i spljoštenim, boksterskim nosom, koji mu je očigledno neko namestio uz pomoć leve ruke, ili možda levog stopala, i pretvorio ga u vijugavo ušće pod grubim stesanim celom.

Bože svemogućí, kakvo je to bilo čelo! Cigle, noževi, boce i obrazloženja bezopasno su odskakali od te masivne čeone ploče, ostavljajući samo sićušna udubljenja između dubokih i širokih pora. Bile su to, čini mi se, najdublje i najšire pore koje sam u životu video

na ljudskoj koži, podsetile su me na partiju golfa na terenu u Dalbitiju, pred kraj dugog, sušnog leta sedamdeset šeste.

Kako podižemo pogled postrance, tako otkrivamo da je Rejneru neko odavno odgrizao uši a zatim mu ih ispljunuo sa strane na glavu, pošto je levo bilo definitivno okrenuto naopačke, ili uvrnuto, izvrnuto, šta god, i morao si dobro da se zagledaš pre nego što pomisliš „o, pa to je uvo“.

I povrh svega, u slučaju da niste shvatili poruku, Rejner je nosio crnu kožnu jaknu preko crne rolke.

Ali naravno da ste shvatili poruku. Rejner je mogao da se uvije u sjajnu svilu i stavi orhideju iza oba uva, ali bojažljivi prolaznici bi mu svejedno prvo platili a posle se pitali jesu li mu uopšte bili dužni.

Ja mu, igrom slučaja, nisam dugovao novac. Rejner je pripadao toj odabranoj grupi ljudi kojima nisam ništa dugovao, i da smo bili u malo boljim odnosima, možda bih mu predložio da on i njegovi ortaci stave posebne kravate u znak pripadanja tom biranom krugu. Možda sa šarom ukrštenih puteva.

Ali, kao što sam rekao, odnosi nam baš i nisu bili sjajni.

Jednoruki instruktor borilačkih veština po imenu Klif (da, znam – podučavao je borbu bez oružja, a imao je samo jednu ruku – i to se dešava u životu) rekao mi je jednom da je bol nešto što sami sebi nanosimo. Drugi mogu svašta da vam učine – udare vas, ili ubodu nožem, ili pokušaju da vam slome ruku – ali bol stvarate sami. Zato je uvek u vašoj moći, izjavio je Klif, koji je proveo dve nedelje u Japanu pa je smatrao da ima pravo da uvaljuje takvo sranje svojim revnosnim polaznicima, da zaustavite sopstveni bol. Klifa je tri meseca kasnije u kafanskoj tuči ubila pedesetpetogodišnja udovica, pa mislim da nikada neću dobiti priliku da mu protivrečim.

Bol je događaj. Događa se tebi, i nosiš se s njim kako god možeš.

Jedino što mi je išlo u prilog jeste to što do sada nisam ispustio nikakav zvuk.

Nema to veze s hrabrošću, shvatate, jednostavno nisam stigao. Sve do ovog trenutka, Rejner i ja smo se odbijali o zidove i nameštaj, okupani znojem, muški, i bez reči, samo uz poneki roptaj tek da pokažemo da obojica još skupljamo snagu. Ali sada, pošto mi je ostalo najviše pet sekundi pre nego što se onesvestim ili kost konačno popusti – sada je bio savršen trenutak da ubacim nešto novo. A jedino čega sam mogao da se setim bio je zvuk.

Zato sam duboko udahnuo kroz nos, ispravio se tako da se što više približim njegovom licu, zadržao dah na trenutak, a zatim ispustio nešto što japanski majstori borbenih veština nazivaju *kiai* – vi biste to verovatno nazvali veoma glasnom bukom, i ne biste mnogo pogrešili – vrisak tako zaslepljujuće, zapanjujuće, koji-je-ovo-kurac jačine, da sam i samog sebe prilično gadno uplašio.

Na Rejnera je ovo prilično uspešno delovalo, pošto se nehотиčno prebacio na stranu, i na dvanaestinu sekunde popustio stisak moje ruke. Udario sam ga glavom po licu što sam jače mogao, osećajući kako mu se hrskavica u nosu prilagođava obliku moje lobanje a svilenkasta tečnost širi po mojoj glavi, zatim sam zamahnuo petom ka njegovim slabinama, ogrebavši mu unutrašnjost butine pre nego što sam ga udario u upečatljivi svežanj genitalija. Do trenutka kada je istekla ta dvanaestina sekunde, Rejner mi više nije lomio ruku, i ja sam odjednom postao svestan toga da sam natopljen znojem.

Odmakao sam se od njega, plešući na prstima kao neki stari bernardinac, i potražio sam oružje.

Poprište ove profesionalno-amaterske borbe od jedne petnaestominutne runde bila je mala, neatmeno nameštena dnevna soba u Belgraviji.

Dizajner enterijera je odradio savršeno grozan posao, kao i svi dizajneri enterijera, apsolutno svaki put, bez greške, i izuzetka – ali tog trenutka se njegova ili njena naklonost ka teškim, prenosivim *predmetima* slučajno poklopila sa mojom. Zdravom rukom sam

zgrabio pedesetak centimetara visokog budu s police ispred kamina, i otkrio da su mi, ovako jednorukom, uši tog malenog čove omogućile vrlo prikladan stisak.

Rejner je sada klečao, i povraćao po kineskom tepihu, čime mu je značajno ulepšao boju. Odredio sam tačku, skupio svu snagu, i bacio se na njega podignutom rukom, udarajući ga uglom budinog postolja u osetljivo mesto iza levog uva. Čuo se tup, ravan zvuk, kakav samo napadnuto ljudsko tkivo može da proizvede, i on se skljkao na stranu.

Nisam se trudio da proveravam je li još živ. Neosetljivo od mene, možda, ali tako je bilo.

Obrisao sam znoj sa lica i izašao u hodnik. Trudio sam se da oslušnem, ali i da je neki zvuk dopirao iz kuće ili sa ulice, ja ga svejedno ne bih čuo, jer mi je srce radilo kao drumska bušilica. Ili je napolju možda zaista radila bušilica. Bio sam prezauzet uvlačenjem vazduha, udisajima veličine kofera, da bih to primetio.

Otvorio sam ulazna vrata i smesta osetio prohladnu sitnu kišicu na licu. Mešala se sa znojem, razblažujući ga, ublažavala je bol u mojoj ruci, ublažavala sve, i ja sam zažmurio i pustio je da pada. Nikada nisam ništa lepše doživeo. Mogli biste reći da sam onda vodio prilično bedan život. Ali, znate, najbitniji je kontekst.

Zatvorio sam vrata rezom, sišao na pločnik i zapalio cigaretu. Postepeno, razdražljivo, srce mi se primirilo, a ubrzo za njim i disanje. Ruka me je užasno bolela, i znao sam da će me bol pratiti danima, ako ne i nedeljama, ali to barem nije bila ruka kojom sam držao cigaretu.

Vratio sam se u kuću i video da je Rejner tamo gde sam ga ostavio, i da leži u barici bljuvotine. Bio je mrtav, ili je pretrpeo teško telesno oštećenje, a i jedno i drugo je značilo barem pet godina. Deset, ako se doda i kazna za loše ponašanje. A to je, s moje tačke gledišta, bilo loše.

Već sam bio u zatvoru, znate. Samo tri nedelje, i to u istražnom, ali kad morate da igrate šah dvaput dnevno sa navijačem Vest Hema

koji se izražava samo jednosložnim rečima, a ima reč „MRŽNJA“ istetoviranu na jednoj ruci, i „MRŽNJA“ na drugoj – i to sa kompletom u kome nedostaje šest pešaka, svi topovi i dva lovca – počnete da cenite male stvari u životu. Kao na primer, to što niste u zatvoru.

Razmišljao sam o tim i sličnim pitanjima, i počeo sam da zamišljam sve tople zemlje koje još nisam stigao da posetim, kada sam shvatio da ta buka – ti tihi, pucketavi zvuci žuljanja i grebanja – sasvim sigurno ne dolazi iz mog srca. Ni iz mojih pluća, niti iz bilo kog drugog dela mog bolnog tela. Ta buka je definitivno dolazila spolja.

Neko, ili nešto, krajnje se bezuspešno trudio da tiho siđe niz stepenice.

Vratio sam budu na mesto, pokupio odvratan stoni upaljač od alabastera i krenuo ka vratima, koja su takođe bila odvratna. 'Kako neko može da napravi odvratna vrata?', možda ćete se zapitati. Pa, zahteva dosta truda, svakako, ali verujte mi, vrhunski dizajneri enterijera mogu takav predmet da sklepuju pre doručka.

Pokušao sam da zadržim dah, ali nisam mogao, pa sam čekao hučeći. Negde se uključio prekidač za svetlo, sačekao, zatim se isključio. Vrata su se otvorila, ni tamo nije bilo ničeg, zatvorila su se. Stoji mirno. Razmišlja. Probaće u dnevnom boravku.

Čulo se šuškanje odeće, meki koraci, i tada sam shvatio da moj stisak na upaljaču od alabastera popušta, i naslonio sam se na zid uz blago olakšanje. Jer sam čak i u svom preplašenom, ranjenom stanju, bio spreman da se u život zakunem da *Fleur de Fleurs* Nine Riči nije baš neki ratoboran miris.

Zastala je na dovratku i pogledala po sobi. Svetla su bila ugašena, ali zavese širom razvučene i sa ulice je dopiralo obilje svetla.

Sačekao sam dok joj pogled nije pao na Rejnerovo telo pre nego što sam joj rukom zaklopio usta.

Prošli smo sve uobičajene faze koje nalažu Holivud i civilizovano društvo. Pokušala je da vrisne i ugrize me za dlan, a ja sam joj rekao da ćuti, jer ako ne bude vikala, neću je povrediti. Viknula je i ja sam je povredio. Prilično uobičajeno, zaista.

Konačno je sela na odvratnu sofu sa dva deci nečega što sam ja mislio da je konjak ali ispostavilo se da je kalvados, a ja sam stajao kraj vrata sa svojim najpametnijim i najboljim „psihijatrijski sam savršeno zdrav“ izrazom na licu.

Prevrnuo sam Rejnera na bok, u položaj za oporavak, da se ne bi slučajno ugušio u sopstvenoj bljuvotini. Ili bilo čijoj, ako dođe do toga. Želela je da ustane i pozabavi se njime, da vidi je li dobro – jastuci, vlažne krpe, zavoji, sve što bi posmatraču pomoglo da se oseća bolje – ali naredio sam joj da ostane tamo gde je jer sam već pozvao hitnu pomoć, i sve u svemu bilo bi bolje da ga ostavi na miru.

Uхватила ju je blaga drhtavica. Počela je u šakama, kojima je stezala čašu, zatim se popela u laktove i ramena, i pogoršavalo se svaki put kada bi pogledala u Rejnera. Naravno, drhtavica verovatno nije neuobičajena kada otkriješ leš ispružen u bljuvotini na svom tepihu usred noći, ali nisam želeo da joj bude gore. Pošto sam upalio cigaretu upaljačem od alabastera – i da, čak i plamen je bio odvratan – pokušao sam da izvučem što više podataka pre nego što je kalvados pokrene i ona počne da zapitkuje.

Tri puta sam joj video lice u toj sobi: jednom na fotografiji u srebrnom ramu na polici iznad kamina, sa rej ban naočarima, kako klati nogama sa ski-lifta; jednom na ogromnom i užasnom uljanom portretu okačenom pored prozora, koji je naslikao neko kome se nije baš mnogo dopadala; i, konačno, na sofi tri metra dalje.

Nije mogla imati više od devetnaest, sa četvrtastim ramenima i dugom smeđom kosom koja se veselo talasala dok joj je nestajala iza vrata. Visoke, okrugle jagodice nagoveštavale su orijentalno poreklo, ali taj utisak se gubio čim biste joj pogledali u oči, koje su takođe bile okrugle, i krupne, i svetlosive. Ako to ima ikakvog smisla. Na sebi je imala crvenu svilenu kućnu haljinu, i jednu elegantnu papuču s

lepom zlatnom trakom preko prstiju. Preleteo sam pogledom po sobi, ali drugu nigde nisam video. Možda je mogla da priušti samo jednu.

Pročistila je neke ljuspice iz grla.

„Ko je on?“, upita.

Mislim da sam znao da je Amerikanka i pre nego što je otvorila usta. Izgledala je previše zdravo da bi bila nešto drugo. I gde samo nabavljaju te zube?

„Zvao se Rejner“, odgovorio sam, i odmah shvatio da to zvuči malo tanko, pa sam pomislio da dodam još nešto. „Bio je vrlo opasan.“

„Opasan?“

Kao da se zbog toga zabrinula, i to s pravom. Verovatno joj je prolazilo kroz glavu, kao i meni, da ako je Rejner bio opasan, a ja sam ga ubio, onda se nameće zaključak da sam ja još opasniji.

„Opasan“, ponovio sam, i pažljivo je odmerio kad je skrenula pogled. Malo je manje drhtala, što je bilo dobro. Ili se možda njeno podrhtavanje uskladilo s mojim, pa sam ga manje primećivao.

„Pa... šta on ovde radi?“, konačno je izgovorila. „Šta je hteo?“

„Teško je reći.“ Meni je teško, u svakom slučaju. „Možda je tražio novac, možda srebro...“

„Misliš... nije ti rekao?“ Glas joj se odjednom pojačao. „Udario si tog tipa a da nisi znao ko je? Šta je radio ovde?“

Uprkos šoku, izgleda da joj je mozak prilično dobro radio.

„Udario sam ga zato što je pokušao da me ubije“, odgovorio sam. „Takav sam.“

Isprobao sam osmeh nitkova, zatim sam ga primetio u ogledalu iznad kamina i shvatio da mi nije uspeo.

„Ti si takav“, ponovila je nimalo nežno. „A ko si ti?“

Pa, sada. Ovog trenutka su mi bile potrebne najsvilenije moguće rukavice. Jer ovde je odjednom sve moglo da postane još gore nego što je bilo.

Pokušao sam da izgledam iznenađeno, i možda čak i pomalo uvređeno.

„Misliš, ne prepoznaješ me?“

„Ne.“

„Uf. Čudno. Finčam. Džejms Finčam.“ Ispružio sam ruku. Nije je prihvatila, pa sam pokret pretvorio u neobavezno nameštanje kose.

„To je ime“, primetila je. „Ne govori mi ko si.“

„Ja sam prijatelj tvog oca.“

Razmislila je o tome na trenutak.

„Poslovni prijatelj?“

„Na neki način.“

„Na neki način.“ Klimnula je glavom. „Ti si Džejms Finčam, neka vrsta očevog poslovnog prijatelja, i upravo si ubio čoveka u našoj kući.“

Nakrivio sam glavu na stranu, i pokušao da pokažem kako je svet ponekad pravi šupak.

Ponovo je pokazala zube.

„I to je to, je li tako? To ti je biografija?“

Ponovio sam mangupski osmeh, bez većeg uspeha.

„Sačekaj trenutak“, obratila mi se.

Pogledala je Rejnera, zatim sela malo uspravnije, kao da se upravo setila nečega.

„Nikoga nisi zvao, zar ne?“

Kada malo bolje razmislim, i uzmem sve u obzir, mora da je bila bliže dvadeset četvrtoj.

„Misliš...“, sada sam zamuckivao.

„Mislim“, nastavila je, „hitna pomoć neće doći ovamo. Isuse.“

Spustila je čašu na tepih pored nogu, ustala i uputila se ka telefonu.

„Vidi“, dobacio sam, „pre nego što učiniš nešto glupo...“

Krenuo sam prema njoj, ali kako se zavrтела, shvatio sam da bi mi verovatno bilo bolje da ostanem miran. Nisam želeo da izvlačim komadiće telefonske slušalice iz lica narednih nekoliko nedelja.

„Stoj tamo, gospodine Džejmse Finčame“, prosiktala je. „Ovo uopšte nije glupo. Zovem hitnu pomoć, i zovem policiju. Ovo je međunarodno odobren postupak. Ovamo će doći muškarci sa velikim palicama i odvešće te. U tome nema ničeg glupog.“

„Vidi“, počeo sam, „nisam bio potpuno iskren prema tebi.“

Okrenula se k meni i skupila oči. Ako znate šta mislim. Skupila ih vodoravno, ne uspravno. Pretpostavljam da bi trebalo da kažemo da je skratila oči, ali tako niko ne govori.

Skupila je oči.

„Kako to dodavola misliš 'nisi bio potpuno iskren'? Rekao si mi samo dve stvari. Misliš, jedna od njih je bila laž?“

Upecala me je, u to nema sumnje. Bio sam u nevolji. Ali s druge strane, okrenula je samo prvu devetku.

„Ime mi je Finčam“, potvrdio sam, „i zaista poznajem tvog oca.“

„Da, koju vrstu cigareta puši?“

„Danhil.“

„Nikada u životu nije pušio.“

Bila je u kasnim dvadesetim, verovatno. Trideset, u krajnjem slučaju. Duboko sam udahnuo dok je okretala drugu devetku.

„U redu, ne poznajem ga. Ali pokušavam da pomognem.“

„Da, baš. Došao si da popraviš tuš.“

Treća devetka. Zaigraj na veliku kartu.

„Neko pokušava da ga ubije“, izgovorio sam.

Začulo se slabašno klik i čuo sam nekoga, negde, kako pita koja nam usluga treba. Veoma se lagano okrenula prema meni, držeći slušalicu daleko od lica.

„Šta si rekao?“

„Neko pokušava da ti ubije oca“, ponovio sam. „Ne znam ko, i ne znam zašto. Ali pokušavam da ih sprečim. Eto, taj sam, i to radim ovde.“

Dugo i prodorno se zagledala u mene. Negde je otkucavao sat, odvratno.

„Ovaj čovek“, pokazao sam na Rejnera, „imao je neke veze s tim.“

Smatrala je nepravедnim to što Rejner nije bio u prilici da mi protivreči; zato sam malčice ublažio ton, i nestrpljivo pogledao unaokolo kao da sam i sam podjednako začuđen i zabrinut kao i ona.

„Ne mogu da tvrdim da je došao ovamo da ubije“, rekao sam, „zato što nismo bili u prilici da mnogo razgovaramo. Ali nije nemoguće.“ Nastavila je da zuri u mene. Operater je pištao halo, halo s druge strane linije i verovatno pokušavao da uđe u trag pozivu.

Čekala je. Šta – nisam siguran.

„Hitnu pomoć“, konačno je rekla, i dalje gledajući u mene, a onda se blago okrenula i dala adresu. Klimnula je glavom, a onda veoma polako, veoma polako, spustila slušalicu nazad na mesto i okrenula se k meni. Bila je to jedna od onih pauza za koju znaš da će trajati dugo čim počne, pa sam izvadio još jednu cigaretu i ponudio joj paklicu.

Krenula je ka meni i stala. Bila je niža nego što je izgledala na drugoj strani prostorije. Ponovo sam se nasmešio, i ona uze cigaretu iz paklice, ali je nije zapalila. Samo se njome lagano igrala, a zatim je uperila u mene par sivih očiju.

Kažem *par*. Mislim njen par. Nije izvadila nečiji tuđi par iz fioke i uperila ga u mene. Pogledala me je svojim sopstvenim parom ogromnih, svetlih, sivih, svetlih, ogromnih očiju. Takve oči mogu odraslog muškarca naterati da mrmlja besmislice sebi u bradu. Saberi se, za ime božje.

„Lažeš“, rekla je.

Ne ljutito. Ne uplašeno. Jednostavno je iznela činjenicu. Lažeš.

„Pa, da“, priznao sam, „uopšteno govoreći, umem da lažem. Ali trenutno, upravo sada, slučajno govorim istinu.“

I dalje me je gledala pravo u lice, onako kako ja ponekad radim kada završim s brijanjem, ali izgleda da ni ona nije otkrila ništa više od mene. Onda je trepnula, i taj treptaj kao da je nekako sve promenio.

Nešto je odstupilo, ili se isključilo, ili barem malo utišalo. Počeo sam da se opuštam.

„Zašto bi neko pokušavao da mi ubije oca?“ Glas joj je sada bio blaži.

„Iskreno, ne znam“, odgovorio sam. „Tek sam otkrio da ne puši.“

Nastavila je, kao da me nije čula.

„I kaži mi, gospodine Finčame“, rekla je, „kako si ti to saznao?“

U tome je ležao štos. Pravi štos. Na kvadrat.

„Zato što je meni ponuđen posao“, odgovorio sam.

Prestala je da diše. Mislim, stvarno je prestala da diše. I činilo mi se da nema uopšte nameru da nastavi u bližoj budućnosti.

Nastavio sam, što sam smirenije mogao.

„Neko mi je ponudio mnogo novca da ti ubijem oca“, objasnio sam, a ona se namrštila u neverici. „Odbio sam.“

Nije trebalo to da dodam. Stvarno nije.

Njutnov treći zakon konverzacije, da postoji, sadržao bi stavku da svaka izjava u sebi sadrži sebi suprotnu izjavu. To što sam rekao da sam odbio ponudu, ostavljalo je mogućnost da možda i nisam. A trenutno nikako nisam želeo da takva misao lebdi u prostoriji. Ali ponovo je prodisala, pa možda nije ni primetila.

„Zašto?“

„Šta zašto?“

U levom oku je imala tanku zelenu prugu koja se pružala od zenice u pravcu severoistoka. Stajao sam tako, gledao je u oči, a trudio sam se da to izbegnem, pošto sam tog trenutka bio u užasnoj nevolji. Na mnogo načina.

„Zašto si odbio?“

„Zato...“, počeo sam, zatim stao, jer sam ovo morao da obavim kako treba.

„Da?“

„Zato što ne ubijam ljude.“

Nastupila je tišina dok je ona ovo upijala i prežvakavala u ustima nekoliko puta. Zatim je pogledala u Rejnerovo telo.

„Rekao sam ti“, izjavio sam. „On je počeo.“

Zurila je u mene još trista godina i zatim se, i dalje lagano vrteći cigaretu među prstima, približila sofa, očigledno duboko zamišljena.

„Iskreno“, rekao sam, trudeći se da ovladam samim sobom i prilikama. „Ja sam dobar. Poklanjam Oksfamu, recikliram novine, sve.“

Stigla je do Rejnerovog tela i zastala.

„Dakle, kada se to sve dogodilo?“

„Pa... malopre“, zamucao sam, kao idiot.

Na trenutak je zažmurila. „Mislim, to što su te pitali.“

„A, tako“, započeo sam. „Pre deset dana.“

„Gde?“

„U Amsterdamu.“

„U Holandiji, je li tako?“

Kakvo olakšanje. Osetio sam se mnogo bolje. Lepo je kada ti se povremeno divi neko mlad. Ne treba ti to stalno, samo povremeno.

„Tako je“, odgovorio sam.

„I ko ti je ponudio taj posao?“

„Nikada ga nisam video ni pre ni posle.“

Sagnula se da dohvati čašu, otpila kalvados i napravila grimasu zbog ukusa.

„I ja treba u to da poverujem?“

„Pa...“

„Mislim, pomози mi sad“, počela je, i ponovo podigla glas. Pokazala je glavom na Rejnera. „Imamo ovde tipa koji neće potvrditi tvoju priču, barem se meni tako čini, pa zašto bih ti verovala? Zato što imaš lepo lice?“

Nisam mogao da se suzdržim. Trebalo je da se suzdržim, znam, ali jednostavno nisam mogao.

„Zašto da ne?“, pitao sam, i potrudio se da izgledam privlačno. „Ja bih poverovao u sve što ti kažeš.“

Užasna greška. Stvarno užasna. Najgluplja, najbesmislenija primedba koju sam ikada napravio, u svom dugom životu prepunom besmislenih primedbi.

Okrenula se ka meni, odjednom vrlo ljuta.

„Smesta prestani s tim sranjem.“

„Samo sam mislio...“, počeo sam, ali bilo mi je drago kada me je presekla, pošto iskreno nisam znao šta sam mislio.

„Rekla sam ti da prestaneš. Imamo ovde tipa na umoru.“

Klimnuo sam glavom, s osećajem krivice, i oboje sagnusmo glave ka Rejneru, kao da mu odajemo poštovanje. A onda, kao da je zaklopila knjigu crkvenih pesama, nastavila je. Ramena su joj se opustila, i pružila mi je čašu.

„Ja sam Sara“, predstavila se. „Dodaj mi, molim te, koka-kolu.“

Na kraju je ipak pozvala policiju, i pojavili su se baš kada je ekipa hitne pomoći podigla Rejnera, koji je očigledno još disao, na sklopiva nosila. Žagorili su, podizali predmete sa police iznad kamina, i zagledali ispod njih, i uopšte, odavali su utisak kao da žele da budu negde drugde.

Policajci, po pravilu, ne vole da čuju za nove slučajeve. Ne zato što su lenji, već zato što žele, kao i svi drugi, da pronađu smisao, povezanost, u velikoj zbrci besmislene nesreće u kojoj rade. Ako ih, usred hvatanja tinejdžera koji je krao felne sa automobila, pozovu na mesto masovnog ubistva, ne mogu da se suzdrže a da ne proveravaju ispod sofe da vide ima li tamo nekakvih felni. Žele da pronađu nešto što je povezano sa onim što su već videli, što će dati neki smisao toj zbrci. Tako da mogu sebi da kažu 'ovo se desilo zato što se desilo'. Kada ga ne nađu – kada vide samo novu gomilu koju treba zapisati, zavesti u datoteku, i zagubiti, i pronaći u nečijoj donjoj fioci, i ponovo izgubiti, i konačno pripisati nepoznatom počiniocu – oni se, recimo, razočaraju.

Naša priča ih je naročito razočarala. Sara i ja smo odglumili ono što smo smatrali razumnim scenariom, i izveli smo tri predstave

pred policajcima višeg ranga, a završili smo pred zapanjujuće mladim inspektorom koji se predstavio kao Brok.

Brok je sedeo na sofi, povremeno se zagledao u nokte, i klimao glavom na svoj mladalački način na priču o neustrašivom Džejsmu Finčamu, porodičnom prijatelju koji boravi u gostinskoj sobi na prvom spratu. Čuo je buku, došunjabao se u prizemlje da istraži, opasan muškarac u kožnoj jakni i crnoj rolci, nikada ga pre nije video, tuča, padanje, o bože, udarac u glavu. Sara Vulf, datum rođenja 29. avgust 1964, čula je zvuke borbe, sišla, sve videla. Piće, inspektore? Čaj? Voćni sok?

Da, naravno, izgled prostora je pomogao. Da smo istu priču ponudili u opštinskom stanu u Detfordu, u roku od nekoliko trenutaka sedeli bismo na podu kombija, i molili snažne mladiće kratke kose da nam se na trenutak skinu s glava da možemo udobno da se namestimo. Ali u olistaloj, izmalterisanoj Belgraviji, policajci su skloniji da ti poveruju. Mislim da je to uključeno u cenu.

Pošto smo potpisali izjave, zamolili su nas da ne radimo ništa glupo, kao na primer da napustimo zemlju a da ne obavestimo lokalnu policijsku stanicu, i uopšte su nas posavetovali da budemo dostupni u svakoj prilici.

Dva sata nakon što je pokušao da mi slomi ruku, sve što je ostalo od Rejnera, prvo ime nepoznato, bio je miris.

Izašao sam iz kuće, i dok sam hodao, bol je ponovo isplivao na površinu. Zapalio sam cigaretu i pušio celim putem do ugla, gde sam skrenuo levo ka popločanim stajama u kojima su nekad boravili konji. Sada bi očigledno samo izuzetno bogat konj mogao sebi da priušti da tu živi, ali mesto je i dalje odisalo stajskim izgledom, i zato mi se činilo ispravnim da tamo privežem motor. S kofom zobi i nešto slame ispod zadnjeg točka.

Motor je bio tamo gde sam ga ostavio, što zvuči kao glupa primedba, ali u današnje vreme nije. Ako motorista ostavi svoju mašinu duže od sat vremena na mračnom mestu, čak i sa katancem i

alarmom, i nađe ga na istom mestu kada se vrati – to je nešto vredno spomena. Naročito kada je motor kawasaki ZZR 1100.

Neću poricati da su Japanci bili dobrano u ofsajdu u Perl Harburu, i da su njihovi načini pripremanja ribe za jelo nesumnjivo oskudni – ali, sto mu muka, zaista znaju kako da naprave motocikle. Širom otvorite ventil za dovod goriva na ovoj mašini, i isteraće vam oči iz glave. U redu, možda većina ne traga za takvim osećanjem kada bira lični prevoz, ali pošto sam motor osvojio na bekgemonu, nečuvenom slučajnošću pošto sam bacio 4-1 i tri uzastopne duple šestice, mnogo sam uživao. Bio je crn, i velik, i na njemu je čak i prosečan vozač mogao da poseti druge galaksije.

Pokrenuo sam motor i to dovoljno glasno da probudim nekolicinu debelih belgravijanskih finansijera, i uputio se ka Noting Hilu. Morao sam da vozim polako po kiši, pa sam imao dovoljno vremena da razmišljam o svemu što se noćas dogodilo.

Posebno mi se u sećanje urezalo, dok sam vrludao motorom klizavim, žuto osvetljenim ulicama, to što mi je Sara rekla da prekinem „s tim sranjem“. I morao sam da prekinem pošto je u sobi umirao čovek.

Njutnov zakon konverzacije, pomislio sam u sebi. Iz toga je proizlazilo da sam mogao da nastavim s tim sranjem, samo da u sobi niko nije umirao.

To me je razveselilo. Pomislio sam, ako se ona i ja nikada ne nađemo zajedno u prostoriji u kojoj niko ne umire, onda ni moje ime nije Džejms Finčam.

Što, naravno, i nije.

Drugo poglavlje

Dugo sam odlazio rano na spavanje.

MARSEL PRUST

Vratio sam se u stan i kao i obično preslušao poruke na telefonskoj sekretarici. Dva besmislena piskava zvuka, jedan pogrešan broj, poziv od prijatelja prekinut već posle prve rečenice, a za njim troje ljudi koje nisam želeo da čujem a sada sam morao da ih pozovem.

Bože, kako sam mrzeo tu mašinu.

Seo sam za radni sto i pregledao dnevnu poštu. Bacio sam neke račune u kantu, i onda se setio da sam kantu premestio u kuhinju – iznervirao sam se, ugurao ostatak pošte u fioku, i odustao od zamisli da će mi obavljanje kućnih poslova pomoći da sredim misli.

Bilo je prekasno da puštam glasnu muziku, i jedina druga zabava koju sam mogao da pronađem u stanu bila je Čuvena jarebica¹, pa sam dohvatio čašu i bocu, nasuo dva prsta, i otišao u kuhinju. Dodao sam dovoljno vode da ga pretvorim u jedva prepoznatljivo piće, a onda seo za sto sa džepnim diktafonom, pošto mi je neko jednom rekao da pričanje naglas pomaže da se stvari razjasne. Pitao sam da li bih tako mogao da se razjasnim i s nekim tabadžijom, a oni su rekli ne, ali bi pomoglo oko svega što ti muči dušu.

Ubacio sam kasetu u diktafon i pritisnuo dugme za snimanje.

¹ Famous grouse – marka viskija. (Prim. prev.)

Hju Lori
Trgovac oružjem

Izdavač:
Čarobna knjiga
Beograd

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman:
021/439697

Lektura:
Slobodan Guberinić

Prelom i priprema za štampu:
Marija Gajišin

Štampa:
Rubikon, Beograd

Tiraž:
1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111-31

LORI, Hju, 1959-

Trgovac oružjem / Hju Lori; prevod Sanja Bošnjak - Beograd: Čarobna knjiga, 2011 (Beograd:Rubikon). - 352 str.; 21 cm.

Prevod dela: The Gun Seller / Hugh Laurie. - Tiraž 1200.
- O autoru: str. 349-350

ISBN 978-86-7702-154-2

1. Lori, Hju [autor]
COBISS.SR-ID 180816652